

ДИСОНАНСИ

ТРЪНОСЛИВКАТА

Навръх Курубаглар, засмяната могила,
посипана с синчец и теменужка мила,
седях безгласен, сам. И моят смаян взор
потъваше, пиан, в широкий кръгозор,
в зелените нивя, полета с вид градински,
обгърнати с венец от върхове планински.
И кацах ту на Ком, ту друг лазурен връх
приемаше ме гост. . . И сладък полски дъх
разливаше се там — от хиляди букети,
бликнали кат гора на бога под ръцете.
Понявга пѣдпѣдък из шубраката, сам,
обаждаше се мен, пищеше: «Кой е там?»
А славей, нежен син на музите и мая,
последний си куплет допяваше.

Не зная
как тъй, отде, кои — из ближния шумак
изфрѣкнаха със вик девойчета рояк —
засмени, гиздави, напети пеперуди —
и на едно дръвче фърлиха се кат луди.
(То тръсносливка бе, нависнала от плод,
величествена цел на техния поход.)
О щурм, юруш! Берат, нападат, брулят бясно
незрели плодове и кисели ужасно —
с омбрелки и с ръце: и шмулят, и ловят,

и тръносливките над тях кат град ваят.
Дрѣвчето пѣшка зле, клоновете се чупят;
по-младите без страх катерят се по трупѣт,
потѣват в шумата. Ужасният грабеж
книпи и всеки миг той става по-горещ. . .
От гласове и шум дрѣвчето заехтява,
цял облак от врабци там сякаш зацвѣртява:
— Тоз клон брули мари! — Качи се, Кино, там!
— Що грабиш кичора? — Ралу, не те е срам!
— Я трѣскайте мари! — Берете! — Уха! Буря!
— Ох, мале, джебѣт пълн и няма де да туря! —
И бедното дрѣвче пращи и скѣрца с плач
и позив праща глух към полския пазач.
И кат че град го би, постла земята с шума,
със чекори и плод и като болно клюма.
А малкият отряд с велик трофей богат,
с победоносен смях побягна пак назад,
през шубраките там, под сенчестите дѣби,
със бузи румени, с изскоминели зѣби.

Деца, завиждам ви! Завиждам от сърце
на вашия кръшен смях и весело лице,
и кражба ангелска. . . (когато порастете,
вий с повече успех сърцата ще крадете);
завиждам ви, деца, напомням си и аз,
кога съм радости изпитвал като вас,
печелел съм трофеи и същите победи
над вошките наизрели на нашите съседи;
когато бях честит и във живота нов
не знаех що е скръб, омраза и любов,
и вярвах в един бог там горе в небесата,
кой пази слънцето, нагледува земята;
кога безгрижен бях, кога щастлив и прост,
не се замислювах пред никакъв въпрос
и тоз живот не бе за мен една проблема,
обгърната със мрак, коя отгадка нема,

и никой нямах аз порутен йощ кумир,
и бях най-весел гост на жизнения пир,
и бъдещето ми с надежди бе богато,
кат с кичурите туй дръвче, от вас обратно;
и любех всичко аз в вселената широка:
въздух, свобода, звяр, човек (освен урока
по аритметика и селския пьдар!).

Деца! Що не бих дал да имах първий жар
във чувствата, в кръвта, от зло да не разбирам
и в нищо извор жив от щастье да намирам.
В смеха да сещам драгост и в съня — покой,
а празник дойде ли — цял свят да бъде мой.
А не като сега, с безчувствие по челото,
да срещам равно аз и злото, и доброто,
зората и нощта, декемврия и май —
в природния триумф душа ми да ридай.
Деца! Отдал бих аз — тъй смазан, безутешен
(прости ми, боже мой, тоз егоизъм грешен) —
широки си мечти, полетите си смели
и тежкий капитал от знанья, опит зрели,
и скудний лавър мой, със кървав труд добит,
да можах тоя час кат вас да съм честит,
да се повърна, млад, във ваший свят вълшебен,
отдавна веч за мен изминат и погребен —
да пия радостта из извора й чист,
да почна книгата от първия пак лист,
де още е далеч трагизмът на конеца,
доде е неначет и росен йощ венеца
на моите блянове; да можа като вас
живота — тоз пелин — да найда меден аз,
и тръносливките, прекисели, зелени,
по-сладки от нектар да се покажат мене!

ПРЕДПРОЛЕТНИ СОНЕТИ

ВИТОША

Сърдито Витоша се йоще ежи
под зимната си пелена и мраз
и час по час фъртуната я мрежи,
и тръпки ледни праща чак до нас.

А от небето сладко слънце грее.
Поля, долини топло дъхат веч —
поток шуми, врабче приветно пее
и вика: пролетта не е далеч!

Едната Витоша нехай: сърдита
фучи кат звяр наежен, мразовита,
фъртуни дига с вой, реве, пици.

Напразно, Витошо, лудуваш бясно:
на стола ми се смей кокиче прясно,
донесено от твоите плещи.

СУТРИНТА

Дигнах завесата таз сутрин ясна —
картина прелестна ми се откри.
Небе синейше, слънце нега страстна
разливаше по хълми и гори.

Природата усмихна ми се с радост.
«Живей, мисли, люби! — каза ми тя, —
очаквай с мене новата ми младост,
кат мен зачевай песни и цветя!»

И своя нови дъх ми тя изпрати.
И тозчас чувства силни, непознати
усетих в себе — с творческия плам.

Природо, твойто чудодейство знам:
допра ли се до теб, като Антея,
аз пак крила добивам и младея!

1892

НА ЧЕРНИ ВРЪХ

Дивни простори,
шир, безконечност,
бляск, кръгозори,
хаос и вечност.

Скални грамади,
ридове снежни,
облачни сгради,
гледки безбрежни —

сили гигантски
и страховити,
ум великански —
смайват очите.

И мен огромна
смути тревога:
в тоя миг, помна,
аз видях бога.